

Αθανάσιος Διάκος

Μου έλεγε ο Χαρίδημος, παλιός μεγάλος καραγκιοζοπαίχτης: «Όταν παίζαμε τον Αθανάσιο Διάκο, κανένα θέατρο δεν έφτανε για να χωρέσει την κατεβασιά του κόσμου. Οχτακόσιες θέσεις είχε το μαντράκι μας κι έμπαιναν οι διπλάσιοι. Πώς τα κατάφερναν; Ένας Θεός το ξέρει. Μέχρι και παλαιστές βάζαμε στην είσοδο για να τους συγκρατήσουμε. Φασαρία, φωνές, στριμωξίδι. Όταν όμως ξεκινούσε η παράσταση, σώπαιναν όλοι. Τέτοιο σεβασμό ένωθαν για το Διάκο».

Τρεις ήταν οι μεγάλες παραστάσεις του ελληνικού θεάτρου σκιών που μαγνιζήζαν τα πλήθη: Κατσαντώνης, Διάκος, Μάρκος Μπότσαρης. Μια λαϊκή τριλογία της εθνικής μας παλιγγενεσίας που μετέτρεπε με το μαγικό ραβδί της τέχνης την ιστορία μας σε θρύλο.

Τρία χρόνια διήρκεσε στο πάλο μας η προετοιμασία του «Αθανάσιου Διάκου». 70 φιγούρες, 5 αλλαγές σκηνικών – ήγουν 12 σκαλιστά κομμάτια αναζητήσις και σχέδια, πολλά σχέδια στο χαρτί του μέτρου, στο ριζόχαρτο, που έπρεπε να μεταφερθούν σε δέρμα, σε χαρτόνι, σε p.v.c., για να αποδοθούν οι μορφές, το κλίμα και η καλλιτεχνική υπέρβαση. Όμως η κύρια μάχη δόθηκε στο λόγο. Αυτός έπρεπε να συνταιριάσει την πραγματικότητα με τη φαντασία, την ποίηση με την κλαγγή της μάχης, την ονειρική διάσταση της σκιάς με το τραγικό μεγαλείο της θυσίας. Έπρεπε να μην προδώσει την ιστορία και να μη λαβώσει τα φτερά της τέχνης.

Κύριοι αρωγοί και σύμβουλοι στην προσπάθεια αυτή υπήρξαν οι δύο μεγάλοι μου δάσκαλοι και πρωτομάστορες του «Καραγκιόζη», ο Δημήτρης Μόλλας (1917-1987) και ο Γιώργος Χαρίδημος (1924-1996). Ο πρώτος με τη βαρύτητα της πνευματικής και καλλιτεχνικής του οντότητας, ο δεύτερος με το έρμα των λαϊκών του καταβολών.

Λίγα λόγια για το έργο

Η παράσταση αρχίζει από το μοναστήρι του Αϊ-Γιάννη του Πρόδρομου με τη μεταστροφή του καλόγερου Άνθιμου (Αθανάσιου Διάκου) σε πρωτοκαπετάνιο της Ρούμελης. Ακολουθούν οι Κομποτάδες και η σύναξη των οπλαρχηγών Διάκου, Δυοβουνιώτη, Πανουργιά για να σταματήσουν την κατεβασιά του Κιοσέ Μεχμέτ κι Ομέρ Βρυώνη. Εκεί αποκαλύπτεται το όραμα του Διάκου για την επανάσταση και η απόφασή του να πεθάνει για το Γένος. Έπονται η Αλαμάνια, ο διάλογος του Βρυώνη με τον Κιοσέ Μεχμέτ που πλέκουν το εγκώμιο του μπροστάρη και επαναστάτη «Διάκου καπιτάν», η προσευχή του Διάκου για μια λεύτερη πατρίδα, η μάχη και τέλος η σύλληψη του ήρωα με το σπασμένο γιαταγάνι του.

Στην τελευταία πράξη αποδίδονται η δίκη και η καρτερικότητα του ήρωα, τα βασανιστήρια, το μυθικό σούβλισμα, η δόξα που, ως από μηχανής Θεός, στεφανώνει τον ήρωα και ο δραματικός μονόλογος του Καραγκιόζη που, ως προεξάρχων του χορού σε αρχαία τραγωδία, απηχεί την πάγια θέση των Ελλήνων για λευτεριά ή θάνατο.

Ο **Μιχάλης Χατζάκης**, Κωνσταντινουπολίτης στην καταγωγή, γεννήθηκε και σπούδασε στην Αθήνα. Πρωτογνώρισε τον «Καραγκιόζη» από τον παλιό μάστορα της τέχνης Γιώργο Κουτσούρη (καλλιτεχνική δράση 1911 – 1950) και κατόπιν μαθήτευσε για πολλά χρόνια στους μεγάλους καραγκιοζοπαίχτες Γιώργο Χαρίδημο (1924 – 1996) και Δημήτρη Μόλλα (1917 – 1987).

Δίδαξε στη μέση εκπαίδευση, στα πανεπιστήμια **Βόλου**, **Μακεδονίας** και **Α.Π.Θ.**, στο θεατρικό εργαστήρι του **ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ρούμελης** και στα **ΠΕΚ Λαμίας**, **Καρπενησίου** και **Χαλκίδας**. Από το 2013 συνεργάζεται με το πανεπιστήμιο της Γρανάδας (νεοελληνικό και βυζαντινό τμήμα).

Το 1982 ιδρύει στη Λαμία το πρώτο ιστορικά χειμερινό θέατρο στον «Καραγκιόζη» με την επωνυμία **Θέατρο Σκιών Λαμίας** (1982 – 1996), ακολουθούν το **Θέατρο Σκιών στο Δήμο Ζωγράφου** (1994 – 1998) και το **Θέατρο Σκιών Χ.Α.Ν.Θ.** (1997 – 2012).

Με πολλές διακρίσεις στα ελληνικά και διεθνή φεστιβάλ μικροθέατρου, τρία βραβεία στο πανελλήνιο διαγωνιστικό φεστιβάλ της Πάτρας, με 3000 και πλέον παραστάσεις, με εκθέσεις φιγούρας και σκηνικών, ολοκληρώνει την καλλιτεχνική του προσφορά στον «Καραγκιόζη» με μια σειρά από DVD και CD που καλύπτουν επιλεκτικά το ρεπερτόριο του μεσοπολέμου.

Έχει γράψει βιβλία και μελέτες για το Θέατρο Σκιών, θεατρικά έργα που έχουν παιχτεί επανειλημμένα από ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ, ανεξάρτητες θεατρικές σκηνές και μικροθέατρα. Τα παραμυθοδράματά του «**Ειρήνη η κόρη της ελπίδας**», «**Γαλάζια πολιτεία**» και το «**Στοιχείο του πύργου**» έχουν προβληθεί από τηλεοπτικούς σταθμούς της Ευρώπης και της Αμερικής. Από το 2012 εξακολουθεί να παρουσιάζει την εβδομαδιαία τηλεοπτική του εκπομπή «Ένας Έλληνας χωρίς παπούτσια» στο «ΣΤΑΡ TV Στερεάς Ελλάδας».

Το **Μουσικό Σχολείο Λαμίας** επί δώδεκα χρόνια συντείνει με την παρουσία του στην πνευματική ωρίμανση της πόλης. Εκτός από την παιδεία που προσφέρει στη μαθητιάσα νεολαία, συμπαρασύρει με τους αρμονικούς ρυθμούς του και τα αργόσυρτα πατήματα της καθημερινότητας. Κάθε του εκδήλωση ισοδυναμεί με μια πηγή στο άνυδρο πολιτιστικό τοπίο της Φθιώτιδας. Κάθε του παρουσία με αηδονολάλημα στους βάρβαρους αλαλαγμούς των υποτιθέμενων πανηγυριών, που κυριολεκτικά σκυλεύουν τη μουσική μας παράδοση. Μαζί με το Λύκειο Ελληνίδων, το σύλλογο λογοτεχνών και το πληγωμένο ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. που βιώνει στις μέρες μας το άλγος του Προμηθέα, μαζί με τους «αιθεροβάμονες» ρομαντικούς και τους ανυπότακτους πνευματικούς μπροστάρηδες, δίνει τη μάχη για τον πολιτισμό και για τα αυτονόητα.

Το **μουσικό συγκρότημα «Διαβατάρηδες»** είναι μία παραδοσιακή κομπανία η οποία επιμένει στα αυθεντικά παραδοσιακά ακούσματα με τη χρήση φυσικών οργάνων (κλαρίνο, βιολί, λαγούτο) και κρουστών (ντέφι, νταραμπούκα, νταούλι) με φωνητική συλλογικότητα εκεί που απαιτείται, και σολιστική εναλλαγή των οργάνων στα αυτοσχεδιαστικά, και όχι μόνο, μέρη. Η κομπανία είναι τετραμελής και αποτελείται από τον Μπάμπη Χονδραλή τραγουδί και λαγούτο, Σπύρο Ρούσκα λαγούτο, Δημήτρη Ρούσκα τραγουδί και κρουστά και Αλέξανδρο Τιμέκα στο κλαρίνο. Το ρεπερτόριο της ορχήστρας περιλαμβάνει τραγούδια από την Ήπειρο (πολυφωνικά, ζαγορίσια πωγωνίσια, αστικά γιαννιώτικα, τζουμερκιώτικα) Θεσσαλία, Ρούμελη, Μακεδονία Θράκη και Πελοπόννησο.